

ÇEVRE ANALİZİ LABORATUVAR HİZMETLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Çevre analiz laboratuvarları; çeşitli kimyasal, fiziksel ve biyolojik analizlerin gerçekleştirildiği önemli çalışma alanlarıdır. Çevresel kirlenmenin izlenmesi ve yönetilmesinde kritik rol oynayan çevre analiz laboratuvarlarında, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) yalnızca yasal bir zorunluluk değil; aynı zamanda çalışanların sağlığını koruyan ve verimliliğini artıran önemli unsurlardan biridir.

Risk değerlendirmesi, eğitim ve biyogüvenlik gibi alanlarda alınacak önlemler güvenli bir laboratuvar ortamı sağlar. Çalışanların bilinçlendirilmesi ise güvenli bir çalışma kültürünün oluşmasında kilit rol oynar.

Bu broşürde, laboratuvarlarda dikkat edilmesi gereken başlıca hususlar ve önlemler şu şekilde yer almaktadır:

1. Döküman ve Acil Durum Planları

- Patlamadan korunma dokümanı, acil durum eylem planı ve risk değerlendirmesi hazırlanmalı ve düzenli olarak güncellenmelidir.
- Çalışanlar, olası tehlikeler ve alınması gereken önlemler hakkında periyodik olarak bilgilendirilmelidir.
- Laboratuvar sorumlusu, tüm güvenlik belgelerinin eksiksiz olduğundan ve uygulanabilirliğinin sağlandığından emin olmalıdır.

2. Laboratuvar Ekipmanlarının Güvenli Kullanımı

- Tüm çalışanlara laboratuvar ekipmanlarının kullanımı ile ilgili eğitim verilmelidir.
- Cam malzemeler (şişe, beher, test tüpü vb.) her kullanım öncesinde çatlak ve kırık olup olmadığı açısından kontrol edilmelidir. Hasarlı ekipmanlar ortamdaki uzaklaştırılmalı ve kullanılmamalıdır.
- Tüm ekipmanların üzerinde kullanım talimatları ve yetkili personel bilgisi okunabilir şekilde bulunmalıdır.
- Cihazlarda oluşabilecek arızalar ve güvenlik riskleri derhal laboratuvar sorumlusuna bildirilmelidir.

3. Kimyasal Güvenliği ve Depolama Kuralları

- Laboratuvar ortamında yalnızca işlem için gerekli miktarda kimyasal madde bulundurulmalıdır.
- Kimyasalların envanteri çıkarılmalı, her kimyasal için "Güvenlik Bilgi Formu (SDS)" ilgili alanlarda muhafaza edilmelidir.
- Kimyasallar, özelliklerine göre sınıflandırılmalı ve uygun koşullarda depolanmalıdır.
- Kimyasal maddelerle yapılan uzun süreli işlemler için, işlem öncesinde ve esnasında, deney alanına gerekli uyarı ve iletişim bilgileri yazılmalıdır.

4. Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımı

- Gözlük, eldiven, laboratuvar önlüğü ve uygun ayakkabılar eksiksiz şekilde kullanılmalıdır.
- Biyolojik kontaminasyona karşı kullanılan ekipmanlar düzenli olarak temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Çalışanlar, takılma riski taşıyan bol kıyafetlerden kaçınmalı ve uzun saçlarını toplamalıdır.
- Sarkan aksesuarlar (kolye, yüzük, bilezik vb.) laboratuvar ortamında kullanılmamalıdır.

5. Acil Durum Müdahale ve Yangın Güvenliği

- Kimyasal maddeye maruz kalınması durumunda SDS'ye uygun ilk yardım uygulanmalı ve iş yeri hekimine ya da en yakın sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.
- Kimyasal döküntü ve kazalara karşı acil durum planları hazırlanmalı, çalışanlar bilgilendirilmelidir.
- Yangın ve kazalar durumunda laboratuvar sorumlusuna haber verilmeli, yangın söndürücüler ile güvenlik duşlarının yerleri personele bildirilmeli ve kullanım eğitimi verilmelidir.
- Laboratuvarlarda sızıntı kiti, göz duşu ve vücut duşu gibi acil durum ekipmanları bulundurulmalı ve düzenli olarak kontrol edilmelidir.

6. Havalandırma ve Çalışma Ortamı

- Kimyasal buhar oluşturabilecek testler ve deneyler, çeker ocak veya lokal havalandırma sistemleri altında yapılmalıdır.
- Gaz tüplerinin bulunduğu alanlar iyi havalandırılmalı, gaz algılama ve kesme sistemleri aktif hâlde tutulmalıdır.
- Laboratuvar zemini, kimyasallara dayanıklı ve kaygan yüzey oluşturmeyen malzeme ile kaplanmalıdır.

7. Atık Yönetimi

- Atıklar lavaboya dökülmemeli, uygun atık kaplarında toplanmalıdır.
- Atıklar, eğitilmiş personel tarafından geçici atık depolama alanına taşınmalıdır.
- Atıkların birbirine karışmasını önlemek için etiketleme ve ayrı stoklama yapılmalıdır.
- Atık depolama alanları, dış etkenlerden korunmalı, izinsiz girişler engellenmelidir.

8. Çalışma Alanı Kuralları

- Kimyasal ve biyolojik analiz yapılan laboratuvarlara kontrolsüz giriş ve çıkışlar engellenmelidir.
- Bu alanlarda tek başına çalışmaya izin verilmemeli, mutlaka bir kişinin gözetiminde çalışılmalıdır.
- Çalışma alanında yemek yemek ve bir şeyler içmek kesinlikle yasaktır.
- Çalışan sağlığını korumak için ortam ölçümleri periyodik olarak yapılmalı ve standartlara uygun bir çalışma ortamı sağlanmalıdır.

İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ VE MESLEK HASTALIKLARI
ARAŞTIRMA MERKEZİ

İBB Kasımpaşa Ek Hizmet Binası

Hacıahmet Mah. Muhsin Yazıcıoğlu Cad. No: 1
Kasımpaşa/Beyoğlu

Karekodlu okutarak
broşürü
indirebilirsiniz.

ÇEVRE ANALİZ LABORATUVAR HİZMETLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İBB
SAĞLIK

İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ
ŞUBE
MÜDÜRLÜĞÜ